

Artjärvellä tapahtuneet jäteveden ylivuodot: vesistöselvitys valmistunut – vaikutukset vesistöihin jäivät pääosin paikallisiksi ja lyhytaikaisiksi

Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys ry on saanut valmiiksi vesistöselvityksen Artjärvellä tammi–maaliskuussa 2026 tapahtuneista kahdesta jätevesiylivuodosta. Selvitys perustuu vedenlaatu näytteisiin ja maastohavaintoihin.

Laaja päästö Kuusiston pumppaamolta

Kuusiston pumppaamon laitevika johti noin 1 500 m³ laimentamattoman jäteveden pääsyyn ympäristöön 13.–30.1.2026. Jätevesi kulkeutui tienvarsojan ja salaojien kautta Haltia–Köylinjokeen ja edelleen Villikkalanjärveen. Jätevesilietettä kerättiin talteen ja kuljettiin Kujalan jäteasemalle n. 74 tonnia.

Ravinnekuormitusta Villikkalanjärveen arvioitiin laskennallisesti olevan enimmillään:

- Kokonaisfosfori 18,6 kg
- Kokonaistyyppi 135,2 kg
- Ammoniumtyppi 97,4 kg

Nämä määrät vastaavat alle 0,1 %:a Villikkalanjärven vuosikuormituksesta.

Koska iso osa jäteveden sisältämästä kiintoaineesta, ravinteista sekä bakteereista jäi tienvarsojaan ja poistettiin kaivinkoneella, on todellinen vesistöön päätnyt kuorma merkittävästi laskennallista pienempi.

Toinen vuoto Nuppilinnantiellä

26.2.–3.3.2026 tapahtunut pienempi vuoto päästi maastoon arviolta 80–85 m³ jätevettä. Ojat puhdistettiin välittömästi, ja maastohavaintojen mukaan jätevettä ei kulkeutunut Pyhäjärveen.

Näytteenotto Villikkalanjärvellä: laimeneminen vaikeutti vaikutusten havaitsemista

Ensimmäiset näytteet saatiin otettua 2.3.2026, yli kuukausi vuodon päättymisen jälkeen. Tänä aikana sääolosuhteet olivat muuttuneet merkittävästi, ja sulamisvedet lisäsivät virtaamia. Näytteet heijastavatkin laimentunutta valumavettä. Tulosten perusteella Jätevesivaikutuksia ei voitu enää selkeästi erottaa taustakuormituksesta. Kuitenkin esimerkiksi Villikkalanjärveen jätevesipäästön seurauksena päätnyt fosfori on liukoisessa muodossa suoraan levien ja kasvien välittömästi hyödynnettävissä

Osakaskunta toimitti Villikkalanjärvestä kaloja analysoitavaksi hygieenisen laadun osalta, eikä kalojen hygieenisessä laadussa ollut huomautettavaa.

Pyhäjärvestä vain lieviä paikallisia vaikutuksia

Nuppilinnantien vuoto näkyi selvästi purkuojassa ja lievästi Pyhäjärven rantavedessä, mutta ei järven syvänteissä. 13.3. otetuissa näytteissä ei ollut viitteitä jätevesikuormituksesta.

Yhteenveto ja jatkotoimenpiteet

Lausunnon mukaan Kuusiston jätevesipumppaamon jätevesipäästöllä ei ole Villikkalanjärven virkistyskäyttöä rajoittavia vaikutuksia. Jätevesipäästöjen kokonaisvaikutus vesistöihin jäi pääosin paikalliseksi ja lyhytaikaiseksi. Päästöt olisivat olleet huomattavasti haitallisempia kesäaikaan.

Orimattilan Vesi Oy on ylivuotojen seurauksena lisännyt pumppaamoiden valvontaan uudenlaisen hälytyksen eli jatkossa tulee hälytys pinnan nousemisen lisäksi siitä, jos jätevesipumppaamojen pumput eivät käy tietyin pumppaamokohtaisin aikaväleihin. Näin ollen hälytys saadaan muutamien tuntien kuluessa, vaikka jätevesipumppaamolla olisi Kuusiston jätevesipumppaamolla tapahtunut vikatilanne pinnanmittauksissa. Lisäksi työntekijöiden ohjeistusta on tarkennettu.

Artjärven Kirkonkylän pohjavesialueella tehdään kevään aikana pohjavesiselvitys, jossa tutkitaan, onko Nuppilinnantien vuoto aiheuttanut vaikutuksia alueen pohjaveteen. Orimattilan Vesi Oy tekee tarvittaessa lisäselvityksiä, mikäli ympäristöviranomainen sellaisia ohjeistaa.

Lisätietoja:

Maria Sippala, toimitusjohtaja Orimattilan Vesi Oy, puh. 044 781 3746

Jami Junkkari, vesihuoltopäällikkö Orimattilan Vesi Oy, puh. 0400 714 694